

Čís. 3095.

Skutková podstata zločinu podle § 98 b) tr. zák. vyžaduje, by se vyhrůžka (t. j. opověď zla) dostala ohroženému vůbec nějak k vědomí. Jest nezbytnou náležitostí vyhrůžky, že ohrožený uskutečnění zla mu opovězeného může očekávat, pokud se týče že počítá z nebezpečím, že pachatel pohrůžku uvede také ve skutek.

Za veřejně pronesený ve smyslu § 489 tr. zák. dlužno považovati výrok, byl-li učiněn na takovém místě a za takových okolností, že mohl býti postřehnut třetími osobami; stačí, že byl výrok pronesen v místnosti obecně a kdykoliv přístupné (v lesním úřadě).

Protokol o hlavním přelíčení je úředním dokladem o všech prohlášeních a o návrzích stran a o rozhodnutích o nich učiněných; tvoří podle § 271 tr. ř. plný důkaz o tom, co se za hlavního přelíčení událo.

(Rozh. ze dne 20. února 1928, Zm II 459/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství proti rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 12. května 1927, pokud jím byli obžalovaní Arnošt Gideon L. a Hubert Ch. podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro zločin smilstva proti přirozenosti podle § 129 I b) tr. zák., zrušil napadený rozsudek v této části a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl. Zmateční stížnost obžalovaných Aloise M-e a Jana P-a, pokud napadla výrok odsuzující je pro zločin podle § 98 b) tr. zák., zavrhl. Zmateční stížnost obžalovaného Aloise M-e, pokud napadla výrok odsuzující ho pro přestupek podle § 487 tr. zák., vyhověl, zrušil napadený rozsudek v tomto výroku, jakož i ve výroku o trestu tomuto obžalovanému uloženém a ve výrocích s ním souvisejících a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

důvodůch:

Dovolávající se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. uplatňují obžalovaní Alois M. a Jan P. v příčině zločinu podle § 98 b) tr. zák., že, jak vychází z obžalovacího spisu i z napadeného rozsudku, nevyhrožovali L-ovi udáním ze zločinu smilstva proti přirozenosti; udalť prý sám L. ve svém protokole ze dne 30. června 1925: »Že mne udají pro smilstvo proti přirozenosti, neřekli mi nikdy a mluvili vždy jen všeobecně, iak jsem to již vypovídal, zda-li M. a P. s lesmistrem jednali, nevím«. Z toho je prý vidno, že skutková povaha zločinu podle § 98 b) tr. zák. není splněna ani po stránce objektivní, ježto domnělé udání obžalovaných k lesmistru Č-ovi a k důchodnímu B-ovi nikdy L-ovi sděleno nebylo, obžalovaní o to nežádali, takže je prý vyloučeno, by rozhovor obžalovaných s Č-em a B-em mohl u L-a vzbuditi důvodnou obavu, jak to předpokládá § 98 b) tr. zák. Stížnost je bezdůvodna. Předně budiž podotčeno, že zmateční stížnost nereprodukuje onen údaj L-ův v naprosté shodě s dotyčným protokolem. Podle tohoto vyjádřil

se L.: »nikdy mě do očí neřekli« (totiž obžalovaní), že mně chtějí udati pro smilstvo proti přirozenosti. Dále neudal L.: »zdali M. a P. s lesmistrem jednali, nevím«, nýbrž pravil: »Co M. a P. jednali s lesmistrem Č-em a důchodním B-em, to mně známo není«. Nehledíc k tomu, zjistil nalézací soud výslovně, že oba obžalovaní před Č-em a B-em vyhrožovali L-ovi oznámením u četníků pro trestný čin podle § 129 tr. zák., tedy pro zločin smilstva proti přirozenosti, a odůvodňuje tento svůj skutkový předpoklad po zákonu (§ 270 čís. 5 tr. ř.), poukazem na výpovědi uvedených dvou svědků jakožto prameny svého poznání. Tento předpoklad soudu musí proto zmateční stížnost při dovolávání se hmotněprávního důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. vzít za podklad svého uvažování. Pravda je, že nalézací soud nezjišťuje, že Č. a B. ony vyhrůžky obžalovaných sdělili L-ovi; pokládá naopak pro posouzení viny obžalovaných za úplně lhostejno, zda Č. a B. L-ovi sdělili či nesdělili jejich vyhrůžky, po případě, zda mu udali všechno či jen něco naznačili; podle názoru soudu stačí, že obžalovaní pronesli vyhrůžky s úmyslem, by byly sděleny ohroženému. Přisvědčiti lze stížnosti, že, kdyby L-ovi nebyly vůbec sděleny nějaké vyhrůžky obžalovaných, nebyla by tato okolnost zcela bez významu, nýbrž mohla by činiti pochybnou způsobilost vyhrůžek, vzbuditi v ohroženém důvodné obavy. Spočívá v podstatě věci, by se vyhrůžka, to jest opověď zla, dostala ohroženému vůbec nějak k vědomí. Jest nezbytnou náležitostí vyhrůžky, že ohrožený uskutečnění zla mu opovězeného může očekávat, pokud se týče, že počítá s nebezpečím, že pachatel pohrůžku uvede také ve skutek. Přes to je odsuzující výrok po právu. Zjišťujeť rozsudek na jiném místě a zmateční stížnost zjištění to nenapadá, — že Č. i B. vyřídili L-ovi přání obou obžalovaných a že mu také všeobecně sdělili, — že obžalovaní žádají odpověď do 12 hodin, jinak že naň učiní nějaké oznámení. Podle toho dostala se k sluchu L-ovi přece jen pohrůžka, i když snad ne zcela v doslovu, jak byla učiněna, a nelze jí upřít způsobilost zákonem požadovanou vzhledem k tomu, že oba obžalovaní byli v rozhodné době rozčileni, diktovali lhůtu k splnění kladených požadavků (do 12 hodin v poledne téhož dne), a že ohrožený L., jak sám tvrdí a jak i rozsudek zjišťuje, požadavkům obžalovaných vyhověl též pod vlivem oné pohrůžky. V důsledku toho, co uvedeno, pozbývá zmateční stížnost obžalovaných půdy i potud, pokud uplatňuje, že není dána skutková povaha zločinu podle § 98 b) tr. zák. ani po subjektivní stránce, ježto prý podle obžalovacího spisu obžalovaný P. řekl M-ovi výslovně a tento se také čestným slovem zavázal, že L-ovi nic neřekne, a že totéž splnil. Zjišťujeť nalézací soud na základě celého chování a vystupování obžalovaných, jak bylo vylíčeno svědky Č-em a B-em, výslovně, že oba obžalovaní chtěli, ježto přímo v L-em nejednali, nýbrž jen prostřednictvím oněch svědků, by mu vyhrůžky sdělili a by L. pod těmito vyhrůžkami, uveden jsa jimi ve strach a nepokoj, jejich požadavkům vyhověl. Zmateční stížnost se nedrží tohoto skutkového zjištění (§ 288 čís. 3 tr. ř.) a není tedy po této stránce provedena po zákonu. Pokud posléze obžalovaný P. podotýká, že jednal pouze z neodolatelného donucení, poněvadž porod manželky byl velmi těžký, takže bylo vůbec vyloučeno, by se stěhoval, dlužno na to odvětit, že v tomto přednesu nelze spatřovati zákon-

né doličení důvodu zmatečnosti podle čís. 9 b) § 281 tr. ř., jež má stížnost patrně na mysli; neobsahuje rozsudek vůbec výrok o přiznání nebo nepřiznání některého z důvodů trestnosti činu vylučujících nebo rušících, ba neobsahuje ani takových zjištění, která by opodstatňovala uplatňovaný důvod zmatečnosti, naopak shledává jen velké rozčilení obžalovaného, k čemuž také přihlížel při výměře trestu jako k okolnosti polehčující. Poněvadž nebylo před nalézacím soudem ani tvrzeno ani nevyšlo na jevo, že P. byl v situaci znamenající nezbytí ve smyslu § 2 g) tr. zák., není v té příčině rozsudek ani neúplným (§ 281 čís. 5 tr. ř.). Zmateční stížnost, pokud jde o zločin podle § 98 b) tr. zák. je proto bezdůvodná.

K zmateční stížnosti obžalovaného Aloisa M-e do odsuzujícího výroku pro přestupek podle § 487 tr. zák.: Stížnost uplatňuje především, že žalující strana neučinila návrh na potrestání, následkem čehož nutno míti za to, že od obžaloby ustoupila; je prý proto odsuzující rozsudek protizákonný a zmatečný (čís. 9 b) § 281 tr. ř.). Než tvrzení stížnosti má proti sobě obsah protokolu o hlavním přelíčení, podle něhož zastupce soukromého obžalobce Huberta Ch-a Dr. Šalomoun H. výslovně navrhl odsouzení a potrestání obžalovaného Aloisa M-e pro přestupek podle § 487 tr. zák. a odsouzení k náhradě útrat zastupování soukromému obžalobci. Protokol o hlavním přelíčení je úředním dokladem o všech prohlášeních a návrzích stran a o rozhodnutích o nich učiněných, tvoří podle § 271 tr. ř. plný důkaz o tom, co se za hlavního přelíčení událo, a nelze proto míti zření k opačnému tvrzení stěžovatelovu, zvláště když nebylo za opravu protokolu žádáno. Stížnost namítá dále, že, i kdyby návrh na potrestání byl učiněn včas, nestala se urážka na místě veřejném; v takovém případě stačí prý pouze důkaz pravděpodobnosti, který byl podán, poněvadž celá řada svědků výslovně potvrdila zločin smilstva proti přirozenosti. Stížnost neobstojí. Nalézací soud zjišťuje, že obžalovaný obviňoval Huberta Ch-a ze smilstva proti přirozenosti na lesním úřadě velkostatku B-ho v přítomnosti Dr. S-a, lesmistra Č-a a důchodního B-a. Tím zjišťuje, že se urážka stala veřejně. Soud to také výslovně zdůrazňuje a to právem. Neboť za veřejně pronesený ve smyslu § 489 tr. zák. dlužno považovati výrok tehdy, byl-li učiněn na takovém místě a za takových okolností, že mohl býti postřehnut třetími osobami. V této postřehnutelnosti jinými osobami spočívá právě charakteristická známka veřejnosti. V tomto smyslu je zákonný znak veřejnosti úplně opodstatněn skutkovými zjištěními. Závadný výrok byl pronesen v lesním úřadě, tudíž v místnosti obecně a kdykoli přístupné, takže tu byla možnost, by byl zaslechnut druhými osobami buď v místnosti dlícími nebo do ní vstoupivšími, a nemůže býti o veřejnosti výroku tím méně pochybnosti, an byl skutečně také slyšen třemi osobami. V obžalobu dané obvinění stalo se proto veřejně a rozsudek vyslovuje dále, aniž to zmateční stížnost napadá, že obžalovaný nebyl k veřejnému pronesení urážlivého výroku nucen zvláštními okolnostmi. Stalo se proto obvinění podle § 487 tr. zák. jedním ze způsobů v § 490 tr. zák. uvedených, v kterémto případě je beztrestnost podmíněna důkazem pravdy a nikoli jen pravděpodobnosti.